

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060305

DOM
2023-05-02
Stockholm

Mål nr
M 1095-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-01-05 i mål nr M 5837-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

T.M.G.

Motpart

1. Brf Fatbursviken 2
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholm stad

SAKEN

Klagomål gällande bristande inomhusmiljö i bostad

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Stockholms stad beslut den 24 maj 2022, ärendenr 2020-8598, i den del det avser att lämna klagomål om mögel i bostad utan ytterligare åtgärd och återförvisar ärendet i den delen till nämnden för fortsatt handläggning.
2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet i övrigt.

Dok.Id 1927989

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

T.M.G. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska upphäva Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Stockholms stad beslut och återförvisa ärendet till nämnden för fortsatt handläggning.

Brf Fatbursviken 2 (bostadsrättsföreningen) och **Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad** (nämnden) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

T.M.G. har i allt väsentligt anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen.

Bostadsrättsföreningen har anfört att nämnden har hanterat ärendet på korrekt sätt.

Nämnden har vidhållit vad som anfördes i det överklagade beslutet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen delar mark- och miljödomstolens bedömning att frågorna om stöder, ersättningsanspråk och inbyggnad av rör inte kan prövas inom ramen för detta mål. Det som Mark- och miljööverdomstolen ska bedöma är alltså klagomålen såvitt avser fukt, mögel, buller och luktstörning i T.M.G.s bostad.

Nämnden har under ärendets handläggning genomfört ett tillsynsbesök i T.M.G.s bostad den 17 juni 2021. Av inspektionsrapporten från besöket, daterad den 17 augusti 2021, framgår att någon olägenhet avseende fukt, buller eller lukt inte noterades i bostaden. Mot bakgrund av detta anser Mark- och miljööverdomstolen att nämnden har haft fog för att avsluta ärendet i dessa delar utan ytterligare åtgärd. Vad T.M.G. har anfört angående detta förändrar inte denna bedömning.

Enligt den nämnda inspektionsrapporten kunde det vid inspektionstillfället noteras synligt mögel eller andra missfärgningar på kökets sockel och bakom ett underskåp (nedan benämnt mögelförekomsten). I nämndens beslut omnämns mögelförekomsten som en olägenhet. Av beslutet och av övrig utredning i målet framgår att nämnden bedömt att det har ankommit på bostadsrättsföreningen att åtgärda olägenheten. Mark- och miljööverdomstolen finner inte anledning att göra en annan bedömning. I det följande utgår Mark- och miljööverdomstolen därmed från att det är fråga om en sådan olägenhet för människors hälsa som det ankommer på verksamhetsutövaren, i detta fall bostadsrättsföreningen, att avhjälpa (2 kap. 1 och 3 §§ och 9 kap. 3 § miljöbalken).

Frågan är då om nämnden har haft fog för att avsluta ärendet i den del det avser klagomål om mögel utan ytterligare åtgärd.

Av utredningen framgår att bostadsrättsföreningen genom rekommenderat brev till T.M.G. har begärt tillträde till bostaden den 10 januari 2022 för att åtgärda mögelförekomsten. Enligt T.M.G. har hon den 7 januari 2022 meddelat miljöförvaltningen att hon inte kunde ta emot besök i bostaden den 10 januari 2022 på grund av sjukdom och smittorisk. Bostadsrättsföreningen har hävdatt att den avtalade tiden inte har avbokats. Parterna har till stöd för sina respektive uppfattningar åberopat vissa skriftliga handlingar.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att det inom ramen för aktuellt ärende endast finns ett dokumenterat tillfälle, den 10 januari 2022, där bostadsrättsföreningen har försökt åtgärda den konstaterade olägenheten. Det framgår inte någon tydlig uppgift om den avtalade tiden har avbokats eller inte. Enligt Mark- och miljööverdomstolen ger den av T.M.G. åberopade journalanteckningen dock stöd för hennes uppgift att hon, i vart fall på grund av smittorisk, var förhindrad att ta emot hantverkare i sin bostad vid det aktuella tillfället. Under dessa omständigheter kan bostadsrättsföreningen inte anses ha gjort vad som rimligen kan åläggas den för att uppfylla sitt ansvar som verksamhetsutövare (2 kap. 7 § miljöbalken). Genom att avsluta ärendet utan att vidta ytterligare åtgärd för att förmå bostadsrättsföreningen att på nytt försöka åtgärda mögelförekomsten har nämnden inte heller uppfyllt sitt

tillsynsansvar på ett godtagbart sätt (26 kap. 1 § och 3 § tredje stycket miljöbalken). Nämndens beslut ska därför undanröjas och ärendet återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning i den del som avser klagomål om mögel i bostaden. Överklagandet i övriga delar ska avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg och Åsa Hanna, referent, tekniska rådet Yvonne Eklund och tf. hovrättsassessorn Alexandra Tavaststjerna.

Föredragande har varit Elin Haubitz Man.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-01-05
meddelad i
Nacka

Mål nr M 5837-22

PARTER

Klagande
T.M.G.

Motparter

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun
2. Brf Fatbursviken 2

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 27 juli 2022 i ärende nr 505-37483-2022, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Klagomål gällande bristande inomhusmiljö i bostad

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

T.M.G. har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat, som det får förstås, att målet ska återförvisas till nämnden för vidtagande av åtgärder.

Till stöd för sin talan har T.M.G. anfört bl.a. följande. I miljöförvaltningens inspektionsrapport anges att det finns mögel på väggen och sockeln.

Bostadsrättsföreningen har inte velat åtgärda väggen utan sagt att de bara ska byta sockeln. Hon vill att föreningen också ska rengöra och ta bort möglet från väggen och under diskbänken samt ta bort kvarlämnade brädor. Hon vill även att avloppsrören läggs under golvet så som det var innan stambytet 2019. Det luktar illa i hennes klädkammare på grund av avloppsröret och det dåliga material de använt för isolering av avloppsrören. Vidare vill hon ha ersättning för tid om nio månader då hon inte kunde sova på grund av det lät hemskt från vatten- och avloppsrör.

Hon har medverkat till att olägenheten ska åtgärdas. Vid det aktuella tillfället var hon sjuk, förkyld, och hade också exponerats för covid-19. Hon ringde två gånger och meddelade återbud för besöket den 10 januari 2022.

T.M.G. har även påtalat att det har förekommit stölder av bl.a. dokument från hennes lägenhet.

Till stöd för sin talan har T.M.G. lämnat in ett stort antal fotografier med förklaringar och sjukvårdsjournal.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen kan endast pröva det som omfattas av underinstansernas beslut. Beslutet från Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun som har överklagats till länsstyrelsen och som mark- och miljödomstolen nu har att pröva avser klagomål på fukt, mögel, buller och luktstörning. Nämnden har i sitt beslut förklarat att stölder och inbyggnad av rör inte är föremål för aktuell utredning. Domstolen kan därutöver konstatera att fråga om ersättning inte heller har omfattats av nämndens eller länsstyrelsens beslut. Detta innebär att frågorna om stölder, ersättning och inbyggnad av rör inte kan prövas inom ramen för detta mål.

Av utredningen i målet framgår bl.a. följande. Nämnden har genomfört ett tillsynsbesök i T.M.G.s bostadslägenhet. Vid besöket noterades synligt mögel eller missfärgningar i kökets sparksockel samt bakom underskåp. Fuktdikering på skadorna visade att materialet var torrt. Indikerande fuktmätningar visade inte heller på fukt i tak, väggar, golv eller skåp. Ventilationen uppfyllde Folkhälsomyndighetens allmänna råd om ventilation och någon ljud- eller luktstörning kunde inte observeras vid inspektionen.

Enligt mejl från bostadsrättsföreningens fastighetsförvaltare till nämndens handläggare har T.M.G. informerats om bokad tid för åtgärd genom rekommenderat brev och inte ringt och meddelat förhinder vad gäller den bokade tiden. T.M.G. å andra sidan uppger att hon har ringt två gånger och meddelat återbud. Ord står mot ord i fråga om tiden har avbokats eller inte. Det framgår dock av utredningen i målet att T.M.G. också tidigare inte har låtit hantverkare från bostadsrättsföreningen komma in i lägenheten. Den sjukdomsbild m.m. som har framkommit har enligt mark- och miljödomstolen inte utgjort tillräckliga skäl att neka tillträde för utförande av aktuell typ av åtgärder. Mot bakgrund härav bedömer mark- och miljödomstolen att nämnden gjort tillräckligt och haft fog för att avsluta ärendet utan vidare åtgärd. Vad T.M.G. har anfört i skrivelser till mark- och miljödomstolen medför ingen annan bedömning. T.M.G.s överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 26 januari 2023.

Christoffer Sheats

Gisela Köthnig

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Christoffer Sheats, ordförande, och tekniska rådet Gisela Köthnig. Föredragande har varit beredningsjuristen Maria Karlsson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.